

napijára. Itt ragadom meg az alkalmat, hogy ezen a fórumon is – a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Honismereti Egyesület nevében – köszönetet mondjak *Kolivoško István*nak, akinek megértő segítőkészsége és lelkiismeretes munkája nélkül az összeállítás nem jelenhetett volna meg. Köszönjük!

Évek munkájának végeredménye az, ami a megyei honismereti periodikákban olvasható. Egyesületünk célja volt, hogy az egységes magyar kultúrát ezen a területen is reprezentáljuk és segítsük a határon innen és túl a helytörténeti kutatást és honismereti mozgalmat.

Székelyné Forintos Judit

Honismereti Bibliográfia

„ad vinum disertum...” – monostori szőlő- és borgazdálkodás. Szerk.: *Dénesi Tamás, Csoma Zsigmond*. Magyar Bortörténeti Társaság – Pannonhalmi Bencés Főapátság Levéltára. Bp. – Pannonhalma. 2009. 227 old. – A 2005 novemberében Pannonhalmán rendezett konferencia szerkesztett anyaga. – *Dénesi Tamás – Csoma Zsigmond*: Monostori szőlő- és borkultúra Pannonhalmán; *Gyulai Ferenc – Gyulai Gábor*: Középkori szőlőkultúra és előzményei; *Nagy Balázs*: Monasztikus szőlőtermesztés és borfogyasztás a középkori Nyugaton; *Rudolf Malli*: A kolostorpince kínesei; *Érszegi Géza*: A szőlő és a bor szerepe Pannonhalmán a kezdetektől a Vörösmál betelepítéséig; *Fülöp Éva Mária*: Szőlőművelés és borkultúra a Tihanyi Bencés Apátság zalai birtokain (18–20. sz.); *Csoma Zsigmond*: A szőlődézsma megváltásának problémái a Benedek-rendi monostori uradalmakban; *Németh Tamás – László Péter – Szabó József – Pásztor László*: A szőlőszet talajtani vonatkozásainak történeti áttekintése; *Szabó László Péter*: A tápanyag-visszapótlás elmélete és gyakorlata a bencés gazdaságokban a 19–20. században; *Hajdu Edit*: A esemesgőzölő-fogyasztás kultúrája és fejlődése; *Mészáros Márta – Csoma Zsigmond*: A szőlő-, gyümölcs-, must- és borkészítmények édességként, desszertként a szerzetesi asztalon; *Csoma Zsigmond*: Technológiaváltás a 19–20. század fordulóján a magyarországi bencés uradalmak szőlő- és bortermelésében; *Rábai László*: Ó kupába új bort töltés! I. A Pannonhalmi Apátság Pincészet újraindulásának rövid története; *Liptai Zsolt*: Ó kupába új bort töltés! II. A Pannonhalmi Apátság Pincészet szakmai háttere; *Hortobágyi T. Cirill OSB*: Szerzetesi élet és gazdálkodásában; „ad vinum disertum...” (Monastic Viticulture in Pannonhalma).

Alba Regia. A Szent István Király Múzeum Közleményei, 40. Ünnepi kötet Lukács László 60. születésnapjára. Szerk.: *Demeter Zsófia*. Székesfehérvár 2011. 354 old. – *S. Lackovits Emőke*: Köszöntő mond Lukács Lászlónak születésnapjára; *Gráfik Imre*: „Bölcsőmet ringatá...” – Nyugat-magyarországi bölcsőtipus-változatok; *H. Csukás Györgyi*: A révkomáromi asztalosok céhlevelei; *Kemecsei Lajos*: Tatai céhlegényrendtartások tanulságai; *P. Szalay Emőke*: Ötvöstiténeti adatok a XVI–XVII. szd-i pohárfarmákhhoz; *Knézy Judit*: Jobbágyi és iparos építési gyakorlat Csurgón (1771–1810);

Peterscsák Tivadar: Cselédek bérezése egy hevesi gazdaságban; *Bárh János*: Agrárváros és tanya a Duna-Tisza közti homokhátságon; *Selmecei Kovács Attila*: A beltelek gazdasági épületei a Kál-völgyében; *Krizsa Ildikó*: A reneszánsz ébresztése – Regiomontanus tanításai a XIX. századi ponyván; *G. Szabó Zoltán*: Forradalmak emlékezete egy mezőföldi községben, Abán; *Ujváry Zoltán*: A csuka mája és a vadkan szíve; *Borsos Balázs*: A Palóc-föld mint kulturális régió; *Viga Gyula*: Hétköznapai szűkség és ünnepi luxus – Néhány adalék a Felföld borforgalmához; *Balogh Balázs*: A népzene és a néptánc szerepe egy magyarországi nemet közösség önanonosság-tudatának ápolásában – A pusztavámi példa; *Hála József*: Történetek Herman Ottórol; *Paládi-Kovács Attila*: Adalékok Viski Károly életrajzához; *Horváth József*: Végrendeleti adalékok a XVII. sz.-i győri vallásos társulatok (kongregációk) történetéhez; *Szilárdy Zoltán*: Mártír szerzetes portréja Lébényben; *Kövecses Varga Etelka*: Szentelmények Esztergom környékén; *Silling István*: A pestisszentek vajdasági tiszteletéről; *Petánovics Katalin*: Az utolsó vacsora szöttezen; *Voigt Vilmos*: Miről szólnak a harangok?; *Novák László Ferenc*: A magyarság fejfája – fejfák Fejérbén; *L. Juhász Ilona*: Karácsony és a halottak emlékezete; *Bartha Elek*: A karácsonyfa a bizánci rítusú egyházközösségekben; *S. Lackovits Emőke*: Szent Luca és Luca napja a bakonyi, valamint a Balaton-felvidéki közösségekben; *Nagy Veronika*: A mohai tikverőzés bohóc figurája; *Barabás László*: A maroszéki farsangi szokások és játékok repertoárja; *Gulyás Éva*: A nő szerepe az ünnepre való felkészülésben a Jászságban; *Szabó László*: A nő helyzete az ószét társadalomban; *Gelencsér József*: Az özvegy nehéz élete – sors és jogi néphagyomány; *Barna Gábor*: A fehérgyarmati Tóth család bevasárlási könyve; *Varró Agnes*: Kézírtos házi orvosi könyv Zámolyról; *Halász Péter*: A csalán szerepe a moldvai magyar életben; *Gärtner Petra*: Adalékok a lépes madárfogáshoz; *Lukács László* bibliográfiája.

Aquincum: ókori táj, ókori város. Szerk.: *H. Kérdő Katalin, Schweitzer Ferenc*. MTA FKI. Bp. 2010. 174 old.

Bagaméri Krónika. A Bagaméri Kör és Hagymányörző Önkéntes Tűzoltó Egyesület kebelében működő Báhori Gábor Társaság égisze alatt, Ruszoly Barnabás elnök közreműködésével, a Szegedi Tudományegyetem Bónis György Szemináriumában szerkesztési és kézirat gyanánt közreadja: *dr. Ruszoly József*. XIV–XVII. évf. 2011. 132 old. – A tartalomról: *Nyakas Miklós*: A bihari hajdúk; *Ruszoly József*: A bagaméri hajdúk emléktáblája előtt; *Armós Endre*: A Varkocs család rejtélyes földesurasága Bagamérban; *Ruszoly József*: Veres barátok Bagamérban; *Armós Endre*: A bagaméri református iskola három évszázada (1657–1948); *Armós Endre*: A

régi Bagamérről (17–19. szd.); *Ruszoly Barnabás*: A nyolcvanöt éves Taar Ferenc köszöntése; *Ruszoly Barnabás*: Egyesületünk és alapítványunk; *Ruszoly Barnabás*: A Bagaméri Tájháztér Közalapítvány tíz éve.

Balassagyarmati Honismereti Híradó. Szerk.: *Ács Zsuzsanna – Vas Ágnes*. Kiadja a Madách Imre Városi Könyvtár. 2010. 32. évf. 214 old. – A tartalomról: *Becső Zsolt*: Köszöntő; *Jobbágyé András Katalin*: Jobbágy Károly sírjánál; *Nagy László*: Két pogány között – Mikó Zoltán, a magyar Wallenberg példája és tragédiája; *Szalkay Katalin*: Emlékezés dr. Szalkay Zoltán gimnázium-igazgatóra; *Gere József*: Vitéz Málnássy Ferenc repülő főhadnagy élete és kora; *Zonda Tamás*: Így jöttem...; *Hangodi Lajos*: Balassagyarmat technikatörténeti öröksége: a vezetékes telegráf és táviró; *Csekey László*: Nógrád megye és Balassagyarmat postatörténete a XX. szd. elején; *Hegedűs Abel*: Losonczy Szabó Imre térképes címere; *Szászi András*: A kiskörösi Közúti Szakgyűtemény kihelyezett állandó kiállítása Balassagyarmaton; *Medvác Lajos*: Beszámoló Balassagyarmat elmúlt éveiről; *Nemcsilaj László*: „Adj esélyt, hogy jóvátegyem” – A Balassagyarmati Fegyház és Börtön integrációs törekvései; 135 éves a Kiss Árpád Általános Iskola; *Nagy Csilla*: Új Szabó Lőrinc-emléktábla Balassagyarmaton; *Csegezi Tamásné*: Bélyegen a százötven éve született „Az ember tragédiája”.

Balogh Lajos – Szinetár Csaba – Dénes Szilveszter: A szombathelyi Potyondi-mocsár. Borostyán Környezetvédelmi Oktatóközpont. Szombathely 2011. 17 old.

Balogh László – Szöcs Ánás – Ferenc-Mátéfi Krisztina: Lélek és kincs Csíkszentmiklóson. Fejezetek a csíkszentmiklósi római katolikus egyházközség történetéből. Kiadja a Római Katolikus Plébánia és a Közbirtokosság. Csíkszentmiklós 2009. 238 old. és 8 lap színes kép.

Bácsország. Vajdasági honismereti szemle. Kiadja a Bácsország Vajdasági Honismereti Társaság. Szabadka 2011. 3. 128 old. – A tartalomról: *Füderer Balázs*: Likőrök a 19. szd-i Magyarországon; *Porkoláb Eszter*: Pálinkakereskedelem a 19. szd. második felében Baján; *Knézy Judit*: A gazdasszony-képzés, háztartási tanfolyamok; *Fábián Borbála*: A fűszerkereskedő élete a Bácskában; *Kisbán Eszter*: Új könyvek és mivék; *Báti Anikó*: Kern Ágnes: Ételek és életek – Rendhagyó szabadkai szakácskönyv; *Franyó Zsuzsanna*: Pálinkával és borral megöntözve; *Szűcs Judit*: Hagományok – Ízek – Régiók; *Fábián Borbála*: Étlapok a boldog békeidők Bácsországból; *Šimunović, Tomislav*: Az apatini halászkok szakácsművészete és halkülönlegességeik; *Uglik Tamás*: Emlékeim a Bajai Népiünnepélyről; *Bereznai Zsuzsanna*: A borfogyasztás hagyományos szokásai a hajósi sváboknál; *Beke Ottó*: Étek és (test)gyümölcsök (nélkül); *Fábián Borbála*: A kultúrtáj álma; *Szőke Anna*: Lakodalmi táplálkozási rend Kishegyesen; *Précz István – Pataki Glica Katalin*: Lakodalom volt a mi utcánkban; *Silling Léda*: Diósucor a kupuszinai ünnepi táplálkozásban; *Silling István*: Gyerekágyba visznek enni; *Mészáros Márta*: „Édes élet...”; *Zsigmond Győző*: A vajdasági magyarok népi gombászata a XXI. szd. elején; *Dimovszki, Neda*: Őseink táplálkozása rekonstruálásának lehetősége a csontmaradványok alapján; *Szalay Emőke*: Rézedények a vajdasági és a drávaszögi református templomokban; *Székelyné Körösi Ilona*: Földrengés Kecskeméten; *Tóth Sándor László*: Az 1593. évi dunántúli hadműveletek; *Wicker Erika*: A török hódítók elől elrejtett kincsek; *Szikora István*: Posta Kupuszinán; *Szlávics Károly*: A csonoplyai Szentkút; *Kovács Iván*: Hiedelmek áldozata a

bagoly; *Negyela László Márk*: Klein Rudolf: Zsinagógák Magyarországon; *Németh Ferenc*: A Bács-Bodrogh Vármegyei Történelmi Társulat Évkönyveinek reprint kiadása és a megjelent harmadik kötet ürügyén; *Pejin Attila*: Dudás Gyuláról; *Mészáros Zoltán*: Betonbunkerekkel erősített határok; *Ricz Péter*: Honismereti Társaságunk hírei.

A Belényesi-medence turistakalauza. Szerk.: *Tiponuf Tibor*: Erdélyi Kárpát Egyesület '91. Nagyvárad – Bihar 2009. 94 old. – *Tiponuf Tibor*: Bevezetés; *Tiponuf Monika*: Az Erdélyi-Szigethegység; *Tiponuf Monika*: A Bihar-hegység; *Tiponuf Tibor*: A Királyerdő-hegység; *Smit Ildikó*: A Béli-hegység; *Dukrét Géza*: A Belényesi-medence; *Dukrét Géza*: A Belényesi-medence magyar települései; *Fenesi Csukás János*: Kirándulás a Fenes völgyébe; *Tiponuf Tibor*: A Fekete-Körös völgyi magyarság hagyományai; *Tiponuf Tibor*: Kirándulások a környéken; *Dukrét Géza*: Honismereti kirándulások a megyében.

Botlik József: Az örvidéki magyarság sorsa 1922–1945. Magyar Nyugat Könyvkiadó. Vasszilvágy 2011. 525 old.

Böszö Sándor: Falu a Zselicben. Patca nyolc évszázados története. Önkormányzat. Patca 2010. 184 old.

Budai „bürger”, pesti polgár: polgári értékrend, polgári mentalitás a XIX. szd-i Pest-Budán. Szerk. és írta: *Perényi Roland*. Bevezető tanulmány: *Gyáni Gábor*. Budapesti Történeti Múzeum. Bp. 2010. 60 old.

Buzás Pál: Kalotaszegi irodalmi breviárium. Készült a Művelődés Műhelyében. *Sztánai Füzetek 6.* Szerk.: *Szabó Zsolt*. Művelődés – Szentimrei Alapítvány. Kolozsvár – Sztána. 2008. 152 old.

Csapó Imre – Csapóné Jurácsik Irén: Levél. Helytörténeti olvasókönyv 1410–2010. Levél Község Önkormányzata. 2010. 240 old.

Cselenkő Borbála: Zalaegerszeg, a szombathelyi püspök uradalma 1777–1848 – a mezőváros és földesura kapcsolattörténete. *Zalaegerszegi füzetek 12.* Millecentenáriumi Közalapítvány. Millecentenáriumi Közalapítvány. Zalaegerszeg 2011. 265 old.

Dánielisz Endre: Nagyszalonta a XX. században. Prolog Kiadó. Nagyszalonta 2008. 256 old.

Dominkovits Péter: Győr város tanácselési és törvénykezési jegyzőkönyveinek regesztái VI. (1627–1630). *Városi levéltári füzetek, 12.* Győr 2010. 191 old.

Diseri József: Így láttam Kaposvárt – Fotóalbum. Szerzői. Kaposvár 2011. 75 old.

Erdélyi Gyopár. Az Erdélyi Kárpát Egyesület folyóirata. Főszerk.: *Veres Ágnes*. Kolozsvár 2011. 4. 44 old. – A tartalomról: *Hints Zoltán*: Régi turistaösvényeken barangolva – A szervezett természetjárás története Erdélyben c. kiállítás; *Perei Árpád*: Tűrák, látványok a Boga-patak völgyében manapság és a régidőkben; *Csibi Márta*: Örültem jó Bucecs-túra; *Bartók Attila*: A Mácin-hegység Nemzeti Park; *Sófalvi Zoltán*: Keleti örökség? [a Magyar tulipánról]; *Molnár Sándor*: Mindenki összefogott a Mária Út kiépítésére Hargita megyében; *dr. Kovács Lehel István*: Salamon-kő (Brassó) a mondákkal átszőtt szikla; *Vári László*: A Tutajos, avagy a Les-völgyi vizes barlang; *Lukács József*: Az ENKE [Erdélyi Népi Kárpát-Egyesület] „magas államérdekből” való megszüntetése; *Balázs Katalin*: Lakodalom régen és ma; *Asztalos Lajos*: Földrajzi nevek; *Imecs István*: Kevesebb ismert nyári gombák; *Molnár Zoltán*: Néhány újdonság az égen.

Összeállította: *Halász Péter*

A dévaványai múzeum

A Bereczki Imre Helytörténeti Gyűjtemény új épülete

Az új raktárépület

Fülöp Lajos festményei: *Felvidéki falu és Veszprémi tornyok*

